

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭННТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОН НААБЫ. СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуралчынскон районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1931 сыл алтынны
15 күнүттөн тахсар

№ 20 (3976)

1971 сыл. Олунньу 18 күнү
ЧЭППИЗР

Сыаната
2 харчы

ССКП XXIV
СЪЕДИН КӨРСӨ

ДИРЕКТИВАЛАР БЫРАЙЫАКТАРЫН СЭНЭЭРЭЛЛЭР

АСТЫНАН КӨРҮСТҮБҮТ

ПАРТИЯ БЫЛААНА—НОРУОТ БЫЛААНА

Советскай дьоннор тохусе пятилеткада ССКП XXIV съездин Директиваларын бырайыагын улахан астынынан көрүстүлэр. Заводтар уонна фабрикалар, колхозтар уонна совхозтар, научнай-чинчийэр учреждениялар үлэһиттэрэ бу докумуону дьүүлээһини салаалатылар.

— Билиги партибыв XXIV съездин Директиваларын бырайыагын араабын, онуоха кини хас биирдии строкаларга сүрэхтэр үөрүүннэ тийбэллэр, — диир атар Ригатаабы дьини тутар комбинат кырааскаһыттарын биригэдиһэр, ССРС Верховнай Советын депутата Ян Юров. Дойду национальнай дохуота бизе сыл устата 37 — 40 бырыһыан үлээтэ, итиннэхэ үлэ онорон таһаарымын үлэтин сүтүгүр үүнүү 80 бырыһыан ситиһиллээ. Нөһүлүннээ дьиннээх дохуота үс гыммыт бириккөн улаатыада, оттон тутуу общественной фондолара

40 бырыһыан.

Минини ордук тутууну кини кээмээдэхтик мыты сөхтөрөр. 1975 сылга дьэри 565 — 575 мөлүйүүн квадратнай метр иһинээх өлөрү дьэ тутулуоҕа. Ити ааспыт пятилеткатааҕа 50 мөлүйүүн квадратнай метрини алаар.

Директивалар бырайыактарына тыа сириг үлэһиттэрэ эмиз болломтолохтук үөрэтэллэр. Ставропольскай кыраай «Исбальменский» совхоз рабочайдара уонна специалистара ньүлөсүттүлэр сир салгыы сайдар кэскиллэрин киниик дьүүлээбэллэр. Кыраайга ситирдиллэр сир кээмээ 5 сыл устата 1,5 төгүл улаатта. Итинтэн аһара — 150 тыһымыча гектарга кыһынны сэлэһиннэй иһыллара.

Дойду бүтүннүүтэ ССКП XXIV съездин Директиваларын бырайыагын үөрэтэр.

ССТА.

Сүдү улахан кэскиллэр

Аан дойду бөчөөтэ бөйүгүн сүрүн болломтогун ССКП XXIV съездин Директиваларын бырайыагар туһайар. Хайматтар бу темага алаар ыстатыйалары уонна быһаарымылар суруйаллар.

«Кини туһугар былаан» — Будапешт хаймата «Хетфей Хирек» бөйүгүн ыстатыйатын итинник тобонен бөчөөттэтэ. Бу сүткөннөөх сорууттар, дьини суруйар хаймат, Советскай Союз ааспыт пятилеткада олох бары уобаластарыгар ситиһпит кыайымыларга таратталлар. Ааспыт пятилеткада промышленнай производство 1,5 төгүл үүннэ, оттон нөһүлүннээ дьиннээх дохуота 33 бырыһыан үрдэтэ.

Директивалар бырайыактара, дьини суруйар Верлин хаймата «Нойс Дойчланд». Ленин дойдута аан дойдута үүннэ иһэр күүһүн уонна халбаһабаат ныгыттыл көрдөрөр докумуонунан буолааллар. Бу былаан олоххо киириннэ билиги планетабытыгар күүстөр ха-

бааннаһымыларын социализм туһатыгар уларытты.

Директивалар бырайыактарыгар болломтомыт сымаллар бары кырдыктаахтар, олоххо киирэр кыахтаахтар дьини бөйүгүннэр. Боллор хаймата «Работническо дело».

Тохусе бизе сыллаах былаан Директивалара, дьини суруйар Лондон хаймата «Таймс», ити биллэһиннээ дохуота биллэрдик улаатарын социальнай хааччымы уонна дьиннээ-уотуну хааччылымы тупсуутун, нуору туттар таһаардарын онорон таһаары улаатымын билиһиннэр.

Бизе сыллаах былаан, дьини бөйүгүннэр «Вашингтон пост» хаймат, бородууксуйаны онорон таһаарымы биллэрдик улаатымын, научнай-технической прогрессе тэтимэ түргэтээһини көрөр.

Директивалар бырайыактарына ырытаргыгар АП агентство инниникти даҕам Советскай Союз обороналанар күүһэ-уоҕа салгыы бөдөрүүгө дьини суруйар.

ССТА.

Олохпут дьолун инники кэскиллэр

Культура тарылталарын үлэһиттэрэ ССРС нуруотун халлаан-ыстыбатын сайдымын бизе сыллаах былаанын туһунан ССКП XXIV съездин Директиваларын бырайыагын истинник иһирээн аадаллар, үөрэтэллэр. ССКП XXIII съездин уураахтаны олоххо киллэрэн, советскай нуруот коммунизм материалнай-технической базатын үөскэтиннэ, онон советскай дьон олохтоонун таһымын үрдэтиннэ бөдөҕүтүһүлүннөбит. Директивалар бырайыактара нуруот бүтүннү дьүүлүгүр тахсыбыга кэрэхсэбиллээх уонна үөрүүлээх суо.

Саҥа бизе сыллаах былаан Директиваларыгар нөһүлүннээх культурнай өттүнүн халлаан-ыстыгы улахан болломто тутулуубут, ол иһинер культурнай-сырдатар тарылталар уонна искусство учреждениеларын материалнай базаларын бөдөрүүгө, кадрдарынан хааччылымын тупсарыга, кинилэр нөһүлүннээ общественнай-политическай өлөрү уонна дьини сымналыгын тарытыннэ оруолларын үрдэтэргэ сорууттар ыһыллыбыттар.

Бу күнүгүр культура үлэһиттэрэ Директивалар бырайыактарына улаанер сирдэбиккэн нөһүлүннээх киниик ойдо түүх, кэспэх тустастыт. Кулуунтарга, уулуссаларга, атын да общественнай миэстэлэргэ көрдөрөн агитацияны тупсаран оноруктаахпыт. Культура дьинилэрин, кулуунтар, библиотекалар истэриннэ тематическай быһааткалары, монументтары, аҕаһылар, бөһүдэлэри, даһылааттары мадыгын тарытыннэ, мытымын хааччылымы сорууга турар.

Директивалар бырайыактарына дьини не хоһоонуттан астыныбыт уонна ити олоххо киирэрин туһугар күүспүт, дьөрүбүт тийэриннэ үлэһиттэ сорууттаабыт.

А. СИВЦЕВ,
культура өдөлүннэ сибидис-сийэ.

Өрө көтөбүллэн

ССКП XXIV съездин Директиваларын бырайыагын радионан биэриннэ истэбиккит. Билигин Мындааайыга ити сүткөннөөх докумуону халлаан бөчөөтөммитин кытта колхозтаахтар өрө көтөбүллэн туран билсэллэр.

Нуруот үүннэ иһэр духоннай өттүнүн маадыгыннэ толорууга кини үлэһиттэ биир бөчүмүһү үлэни мытабыт. Директивалар бырайыактарыгар киниэтэбиккэн хааччылымын тупсарыга, аҕаһыларга дьини ыһыллыбыт. Ити суолтатын билиги астынан туран ойдуубут.

Билиги үлэ саҥа формаларын олохтуурга халлаан-ыстыт. «Советскай ченистарга ал-

га, дьини аҕыллэр. Бу билиги үлэһиттэргэ эмиз быһааччы сыһыаннаах. Билиги колхозтар уонна совхозтар иннинлэригэр туруоруллар сорууттары быһаарыга техниканы үчүгэй хаачыстыбалаахтын өрөмүөнүннэ, саппаас чаастарынан, тыа халлаан-ыстыбатын маадыгыннэ-рынан хааччылан көмөлөһөр, ити үлэни тупсарар сорууттаахпыт.

Коллектив ССКП XXIV съездин көрсө социалистическай эбэһэтэлиһтэбэ ылыммыта. Өрөмүөнүннээх былаанын 101 бырыһыан, ол иһинер бастаан квартал былаанын кулуун тутар 25 күнүгэр толорорго сорууттаабыт. Онуоха 18 тракторы, 10 трактор двигателин өрөмүөнүннэхтүт. Сыл устата 65 трактор, 40 двигател, 10 автомашина өрөмүөнүннээ.

Механизированная эбэһэт сыллаабы былаан-ыстыгы бородууксуйага 102 бырыһыан толоруоҕа. Съезд аһыллар күнүгэр дьэри 380 гектарга дулаа быһыллан, 6680 гектар сымнааҕас хорутууну онордулуоҕа.

Сыл устата уматыгы 2 бырыһыан көмчүлүгү быһаарыныбыт. Автоларга үлэһиттэргэ стэжэ дьэри 22 тыһымыча солкубай оннугар 23 тыһымычаны биэриэхпит. Сүһү үлэтин механизациялааһын сыллаабы былаанын 110 бырыһыан, ол иһинер бастаан кварталга 7 тыһымыча оннугар 10 тыһымыча солкубайдаах үлэ толорулара көрүллэр.

«Сельхозтехника» отделение, сыллаабы былаан 101 бырыһыан толорулуоҕа дьини эбэһэтэлиһтэбэ ниллэраллыбитэ.

А. НИКОЛАЕВ,
«Сельхозтехника» отделение уураһуоҕа.

ЛЕНИНГРАД. «Нировец Н-700-А» трактор саҥа образеһа государственной комиссионан тутуулан, срий-эйди онорууга кенууланнэ. Бу тракторы онороччулар ССКП XXIV съездин үлэһиттэ бөчөөтэриннэ буолар.
СНИМКА: «Нировец Н-700-А» трактор.
С. СМОЛЬСКАЯ фотота.
ССТА фотохрониката.

бан аат!» дьини кинобестиваль буолбута. Олохтөөх оноруу учуутала Нонин А. В. онно аһаһыт даһылатын кистиһипит. Билигин Советскай Армияда аһаһыт бөһүдэлэни бытарга бөһүдэлэни. Буолар кинилэр не хоһооннорун радиотан кини ситибит. Бөһүдэлэргэ үс сиртэ биллэрин таһаарыт. Сотору көстөр фильмнэр тустарынан биллэһиннэрэр түүскэни үлэ-лэбикит.

Специалар коллектив ССКП XXIV съездин көрсө ылыммыт соруут толорорго дьулуһар.

С. ЛЫТНИН,
ст. инжениер.

МАГНАЙГЫ СУҮҮӨХ КОМСОМОЛЬСКОЙ ТЭРИЛТЭЛЭР ҮЛЭЛЭРИН САЛГЫ
ТУПСАРЫГА ОРОЙУОННААҢЫ КОМСОМОЛЬСКОЙ ТЭРИЛТЭ СОРУКТАРА

ЫБСЛКС райкомун бастакы секретара П. И. Уаров дакылаатыйтан

ЫБСЛКС райкомун VI пленумтар «ЫБСЛКС Киин Комитетын III, комсомол уебаластаады комитетын IV пленумарын маңнайгы сүһүөх комсомольскай тэриэтэлэр үлэлэрин - салгы тупсарыыга уураахтарын өлөххө киллэрингэ өрөйуоннаады комсомольскай тэриэтэ соруктара» дини боппуруска дакыллааты комсомол райкомун бастааы секретара Проконий УАРОВ өгөрдө.

Пленумга итинки тэңэ «ССНП XXIV съездин уонна Саха сириг комсомол тэриллиттэ 50 сылын көрсө комсомольскай тэриэтэ үлэтин» туһунан хос дакыллааты совхоз Болтонготтобу отделеяетын маңнайгы сүһүөх комсомольскай тэриэтэтин секретара Илья СЛЕПЦОВ өгөрдө.

Комсомол райкомун багтаан сэргээрэ таб. Уаров бэйэтин да-
кылаатыгар ИБСЛКС КК III
уонна комсомол уобаластаары
комитетын IV пленумынын үлэ-
лэрин туһунан сийилин көмөсө-
тэ уонна олорго мааниллыбыт
уураахтар ийинки үлэсэ сүрүн
программа буолааларын уоһо-
доһон боднэтэртэ. Магняйгы сү-
һүөх комсомольскай тэрилтэлэр
оройуоннаары партийнай тэрилтэ
быһаччы салаалатыгар ийиннэ
комитутүгэр тигэрбэр, ыччаттары
коммунистическайды ийиннэ
бэйэлэрин тэрийэр, итгэр үлэ-
рин онуоха туһаайаллар. Орой-
уон комсомолентарын 72 быры-
һааннара производстволорго быһач-
чы кыттар. Ахсыс пятилеткада
үлэ сүрүн салаалатыгар государ-
ственной быһааннары сийини-
лэхтиг толорууга комсомолентар
уонна ыччаттар производстволорго
быһаччы кыттыылара тоһуу куу-
һүкүөн буолла. Оройуон экономи-
катын салгыт саймыннарыта
бэйэлэрин сэмэй кылааттарын
кылгэттиһэр.

Коопсомолдустар сүөһү янтитигэр быһаарар суолтаны малаппар. Быйылгы кыстыкка 27 мичат-комсомольскай коллективтага 190 малыһымсыттар 1920 манар ынары, 2560 мичат сүөһүнү көрөн-хараһан туруураллар. Кыстыкка клинэп барап Калинин аатынан колхозка Төлөй Дирингэр

«Төрүт», Карл Маркс ватынан
колхозка Лобийбузэ «Нэскил»
дйон сага ыччат-комсомольской
фермалар тэриллинилэр.

Гордагы мичат-комсомольская фермата паспыт сымлаары ситилитин чингетин, пилитеткантүмүктүүр сыла бирдин фуражыла ынахтан 2111 кг. үтүман, оройуон урдунан самай урдук көрдөрүүнү ситисте. Мана онус кылааны бутури комсомольская путевканын произвоствора тахсыбыт, инкис сылаарын ынахыксыттыыр комсомолка кыргызтаг Матрена Васильева, Агафья Толстякова, Матрена Дидорова ынахтарын ахсыттан 2213—2040 кг. үтүу ынар, булзаныннын ыраауынан апарылар.

Ити хурдук «Сардага», Абае Куеэлэ (Эрилик Эрестини аатынан колхоз), Силистэх, Таастаах (совхоз), «Төрүт» (Калинин аатынан колхоз) ыччат-комсомольскай фермалар үүт ыяман сыллаары быланын аһара төлөрүлөр.

Быстык памигэр борооспуну уобна субан сүөһүнү көрүүгэ тариллибит 14 иччат-комсомолюскай коллективтар сүөһүнү тымнаах интигэ, борооску сууккатаады абиллаллалар үчүгү көрдөрүүлэри сатаһаллар.

Од эрэери тиз хаһааймстыба-
тыгар үлэллээ ичээт үлэллэр-
хэмээт. ~~Хаһааймстыба~~ үгүс итэрэстэр баал-
лар. Үүт ыамын сыллаары бы-
лаанын үгүс коллективтар тоһо
да аһара төлөрбүттэрин иһин,
хэс да коллективтар ыраарынан
төлөрбүтүлэр. Ленин аатынан
колхоз Кыстык-Кугдутаады Фер-
мата 1969 сылга бириднн ынах-
тан 1855 кг. үүтү ыан биллэ-
һын 121,4 бырыһыан төлөрбүт
эбит буолларына, 1970 сылга
баара эрэ 1293 кг. үүтү ыата.
Онон ити сылга тэһнэстэххэ,
бириднн ынахтан үүтү ыанын
562 кг-нан уоһна совхозка Сугу-
лаан (билигин «Сарыал») Фер-
мата 386, Ойон Куөл фермата
221, Ленин аатынан колхозка
Үрөх-Куора Фермата 33 кг-нан
таннааы түбэрдилээ.

Итг түмүгөр 1970 сылга ыч-

чат фермалара бирдин ынахтан 1420 кг. үтү ыыр былааннарын 1294 эрз кг-нан төлдөүлар. Ити оройуон орто көрдөрүүтүт-тан 83 кг-нан намыһах.

Мангайны сүхүх комсомоль-
скай тэрилтэлэргэ очуоттуур-
былбардыр муһнахтар Устаан
идеялларынан сеп түбөһиниэ-
ран, ытыллыбытара. Муһнах-
тарга тыл элпит үгүс комсомо-
лестар үлэ бөдөн итэстэригэр
рэхэх критическай атиннары
онордулар. Совхоз комсомоль-
скай тэрилтэтин үлэтигэр (ко-
митет урукку секретара Дария
Дамидова) үгүс итэстэр, көтү-
гүүлөр баллара бэлэтэммитэ.
Эмиз ити курдук Ленин аатынан
колхоз комсомольскай тэрилтэти-
гэр сүрүн итэстэринин алын
сүхүх комсомольскай тэрилта-
лар уота-күөһэ суох үлэлээбит-
тэрэ, комсомолестар салайар-та-
рийэр орусалара намыһаа
ыйыллыбыта. Онуоха комсо-
мольскай комитет (урукку сек-
ретарь М. Старостин) ханнык да
баһылым-көһүдүүр, салайар-
тарийэр үлэни ыппатада бэлэ-
тэммитэ. Ити курдук оройуон
киспикээри — оройуоннаары ба-
лыһа, тутуу үчаастагынаары,
олух-дьаһах комбинатынаары,
райпотребсоюзтаары комсомоль-
скай тэрилтэлэргэ үлэ наһаа
мөлтөөһүнүгү көһүдүүр.

Үгүс маннайгы сүлүүх уонна
дэхөөвэй комсомольскай тэрилтэ-
лэргэ ааспыт өттүгэр таһары-
мыбыт итэҕэстэри туоратымга
сыга ботчумнаах хардыылар
өгөһүлүннүлэр. Аһарас комсо-
мольскай мунҥахтар, ыччат
тематическай биччэрдэрэ, элестү-
тар, культурунай сымпиаланы
төрөйүн быһаарынаахтык ымыт-
лар буоллулар.

Ону сэрэг билигнн дараа
үгүс итэвэстэр салгыг таа-
рылаалар. Оройуон киинин тө-
ригтэлээнгэр комсомольский
политкружоктар мэлхэхүк
үлэлнилэр. Ленинскэй зачетта-
ры туттарыгта бэлэмнани үлэ
бытаанык ытыллар. Сорох
комсомольский тэригтэлэргэ му-
һахтар өлүс сэлэхтик ытыл-
лаалар. Ыччат орутуутан об-
щественнай бэрээлги көһи
үгүстүк тааарыллар. Итинник
тулуйулубат итэвэстэргэ «Ком-
сомольский проекторлар» бэ-
риэмэнигэр тааарыллан, бэйэ-
лэрин кэрэтинн охуута өссө и-

туһаайн иликтэр.

Үйбээ ааттамынат Илениумлар
бэйзэлэрин уураахтарыгар чуо-
лаан итинни улахан итэрэһинэн
ахтылар уонна мантан ила
мчыттылар бары комсомольскай
үлэлэри онуоха туһаайарга, үлэ-
битин саңардан уонна сытыы-
лаан ыһтарбытыгар бийигини
барыбытын мохуйдулар.

Сана тохсус пайлалтада оройуонмут эконимиката уонна культурата салгым сайдытыгар үүтүү үрдүк кэрбүүлэргэ бэлэтээнэлэр. Ону ситиһиннээхтик олоххо кылларынга оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэллэрингэр комсомолецтар уонна ыччаттар производства быһаччы кыттыыларын салгым күүһүрдүү, хас биирдин комсомольскай тэрилтэ ыччат ортотугар не-сөүзһэй үлэтин салгым тунсагын дьонуһаах соруктары тураллар.

Бастаытынан, «Ықпал-техника» деген дейлу ұрлүнн киэни тәнийбат хамсаһынға кыттан, кээзү икки сылга тыа хаһайлыгыбатын араас массыналарыгар үләлиир 120 механизаторлары, 30 электромонтерлары сантехниктары, слесарлары сварщиктары, токадары профтехучилищеларга үрөттөрән произвдствора таһарым соруға тула.

Иккинчиден, азар ичкаттары уйгу-бийлаз быһаччы оҕоһулар эйгэтигэр, сүөһү иитиитигэр салгыы ымыты буолар. Быйыл барыллааһын быһыатынан, биһиги оройуонмуттан онус кылааһы бүтүрбүт 200-кэ уолаттар уонна кыгыттар, ол иһигэр 100-кэ сүөһү үлэһиттэрэ дойду праас куораттарыгар үөлүх үөрэххэ барыахтара. Комсомольский тэрилтэлэр, үлэни таптыыр бастыҥ уолаттарбыт уонна кыгыттарбыт, ити олоһо үлэһэни солбуйа бэйэлэрин бала өтүлөрүнэ, сүөһү иитиитигэр бараар үлэһитлэрин тэрийиңэ олоһун иччаттын астаагыт кизэ хамсааһынны оҕоруохтара диин араныбат.

Үсүлүмүн, хонгуулпууу уяна
 ороуот алын үүнээнига комсо-
 мал шөртөнүнтин олохтоолун —
 биле улахан сорул. Быйыл Левин
 атыннан колхоза икки гектарга
 олоуот алын, 8 гектарга хап-
 рынута үүнээртинин комсомо-
 лдотар уяна чычаттар ийиле-

ригэр илан уонна өөрүүт аһын
үүнэһингэ биэр үрдүк үүнүү
эвентун төрийэн, кулуи тутар
ый саһатыттан үлэхэтин сорута
тугуорулууна. Оттои сайынтан
биримэһэ хортунуһу керүүгэ-
хараһыга оһуула өһолоруттан
анал эвентолары төрийэн үлэл-
тингэ көмсомол райкомугар уон-
на оһууолаларга сорудах тигэр-
ыллинэ.

Төрдүбүнэм, сваскы мнһһһ
уонна сайын от үлэтигэр иччат-
комсомольская звенолары төр-
йэн үрдүк үүнүү мнһ охсуу-
га уонна общественной сүһүт-
аһыллык боро базатын бөлөмнө-
һһһһгэ иччат күүһун-күдөһүн
толору туһанарга оройуоннаары
комсомольская теритһе улахан
улаан мыйтыакка.

Бэсгийнхэн, ыччатыг произво-
дствода оруулун үрдэгийнн кыт-
сэргэ, кинини интер-үөрэтэр үл-
түтсэн ийнэхтэх. Үлэли сэл-
дэр ыччаты нити сүрүн кини-
нини мангайгы сүлүөх көмө-
мольскай тэрилтэлэр буолаллар.
Ыччаты общественной-полити-
ческай үлэбэ активнайдык кы-
тыннарым быһаарар суолтала-
рын хаһан да умнуо суохтаа-
кыт. Ол иһин ыччат активнайы
сайыннарым, көмөмольскай тэ-
рилтэлэр-ке-сөөкүнэбэ үлэлэрэ
түтсүрүм, кинилэр ыччат өрү-
түтүр сабыдымалларын күүбүрдү-
— бастагы уочараттаах сөрү-
түт.

Ыччаты политической инициативы, ула сага формаларын кезиктирүүнү, комсомольский политбюрога улааларыгар уонна СССР XXIV съездин чыыгыга итиэнэ Саха сирин комсомол 50 сыла туолуутун корорго ытыллар Ленинский зачеттары болгоонунга баар итэрдэстэри туораты, улалиир ыччаты уорактааһынга күннэтэ кыһамыһы ууруу уонна ыччаты өйсүөтүн инициатива бары өтүөнү тупсарар, общественнай бэлэстэти көһүннү суох оҥорууга улаһы күүһүрлүү — бу тирээн турар боччумнаах сорукалар.

СССР XXIV съездин уонна Саха сирин комсомол 50 сылы туолуутун бачы салаа үлэлэргэ саага ситиһинэринан көрөтү комсомол Кини Комитетын III, БССРК Саха уобаластаагы комитетын IV пленумнарын туураа тарын олоххо киллэрингэ дьүүһүннээх харыйынан бэлиэтэ.

СНИМОК:
НА: Ленин-
ский комсо-
мол үүнэр-
бит, совхоз
Кытаа на х-
тааы отде-
лениетын
биир бастын
ыанньыксы-
та комму-
нист Кирпа-
лина Мария
Дмитрьевна.
Кини Нама
ферматыгар
ССКП XXIV
съезин кер-
се үрдэтил-
либит эбэ-
хээтелисти-
бэ ылынан
үлэлиир.

П. СЕДА-
ЛИЩЕВ
ФОТОТА.

Экономическая минимуму туттарагчыларга көмө

Экономической пылкостью

НАЦИОНАЛЬНАЯ ДОХУОТ — тегүрүк сым устата материалъый урнзводство салааларыгар сыга үскөзбөт стоимств. Национальнй дохуот валовой общественнай өнөбүк уонна сым устата өрөсүөтүтүмтүк урнзводство суредстволарын тегүбүү фондатын икки ардыларыгар уратыла-ныкны көрдөрөт. 1940 сылтан 1969 сылга диари СРСР национальнй дохуота 8 тегүх үүн-нэ уонна 262 миллиард сокуобайга титтэстэ.

ФОНДАНАН ХААЧЧЫЛЛЫЙ дигн сүүрүг произ-
водственной фондатын хуучиллын кор-
донуу аалтанар (предприятие бир үлэстигэр
тисхэринэн сүүрүг производственной фондатын
хуучиллын)

ЗРГИИР ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ ФОНДАЛАРА
— сорогун бэлэмнэнтитигэр тутуулар үлэ прсметтэра (сырье, материаллар, оттуг уонна уматык, снэмэ бурдуг, от аһылык, үбүрүгүүлэр

yo. 1. 2.) .

ФОНДА ТУҘАНЫ БИЗРИТЭ — сүрүи произ-
водственный фондлары туһаныны көрлөрүү
(сүрүи производственный фонда биир сөлхуба-
бытар предприятие оворон табаарымы бородуук-
субата).

МУНЬУНУУ ФОНДАТА дээр нэрвэгч хэргийн
Хяналтын салгын саймнуурыга уонка резер-
валд үүсхэнгүй тууаньлар национальбай
дохуот чааха (СРСР-ка нац. дохуот түрөт тэм-
нээ биир чааха бэрэлдэр) ааттанар.

ТУУТУУ ФОНДАТА дээр нэгдлийнхний ахуй-
лалтын төлбөрүүг туваныхлар националь-
нохуур чөлөө хөтөнөд.

Тутлуу фонята үлэ нийн төлөбүр уонна араас төлөбүрлэр тутуу общественнай фондатыттан нэһилинньэһэ оҕоһулар чапчатыллар источниктааһынан буолар.

ЫБСЛКС райкомун VI пленума

ТАБ. УАРОВ П. И. ДАКЫЛААТЫГАР
КЭПСЭТИИЛЭР

Таб. УАРОВ П. И. дахмыдатын дүүдэллэхийг бастагчлан талы Эрлик Эгистин загынан холвож комсомольский тэрилтэтин секретара Мария Климова ылла. Бини общественной бэрээдэги бичат ортотуттан кэлини билигин да салгы танаарылаа турара комсомольский үлэ биир улахан нтэрэбинэн буолар дин бэлиэтэ. Соторутаарыта оройуон кинигэ спортсменнара бийиги Бадхэ-туттар «Звездный эстафетара» тахса сымдыбытара. Оройуон кинигэ спортсменнарын совет оройуоннаары комитетын инструктора Николай Федоров салайан иллэ сымдыбыта. Бу спортсменнар бийэхэ, тыа сиригэр тахсан арыгылаан баран кулуунка кэлэн бичат сөнньолантын ыстылар уонна хоммут сирдэрин таһынаары чаллары утуппакка, үһүн тууну быһа мөһөйдэтиллэ. Маһаха сурун «героуван» биллилээх спортсмен Станислав Романов буолбута олус хомолтолоох. Оройуон кинигэ спортсменнарын бу бөрүкүтэ суох быһыларын мистэттигэр дүүдэллэх тустал.

Үзлчилэр ыччаты үөрэхтээһини — комсомол биһр сүүн сорууга, — диэте ыччат кинээһиги оскуоланын директора Ф. Р. Иванов, — ол эрэри үгүс комсомольскай тэрилтэлэр уонна ийиликтэр Советскара ыччат үөрэхтээһиниги үрэххэн кыһамныларын уура иллитэр. Оройуонча биллоски түһүгүнэ 600-төн тахса орто үөрэҥи бүтэрэ илик ыччаттар бэллэр. Ол үгдүөн кинилэри кинээһиги оскуолага ыттан үөрэттэриг быйыл да кыйтарбата. Маны кэлэр өттүтөр булгуччу кэппэрэе пата.

Трибунара—физкультура уонна спорт оройуоннаары комитетын председателэ **Виталий Ноустров**. Кини быһыл саас ытыылар спортивнай күрэхтэһиилэр бьыааһнарын кытта билиһиннэрэр. Хаһаайыстыбаларга босхоломмут физертэр кэлин сылта алаһан үлэлэһиннэрэ чыа сиригү физкультура уонна спорт сайдыытыгар улахан көмөлөөх буолаа,— диир кини. Субуруускай аатынан сөнхозка Иван Харлампьев босхоломмут физерууна өспүт күһүн үлэһин тахсыбыта. **Бирчэ** сөнхозка физкультурунай **дэһиэ** саргакхестингэ балайда үөһөн ыһыһытын бэлэттэнэххэ ната. Иккис спортскиада сити-

С. ЗВЕРСТОВ.

ИС КЫАХТАРЫ ТОЛОРУ ТУЪАНЫАХХА

Олууньу 10—11 хүнээр-
гэр Ленин затынхан колхоз ик-
хи уучастагынхан колхозлах-
тар түмсэн колхоз, бырабы-
лынньатын үлэтин туулан
хүснэгт хэсэгтэй.

Ааспыт пятилетка сорудахтарың толорууга колхоз үлэ үрүн көрунүзиртэр куһағана уох көрөрүүлэри ситисинит, 1965 сыла иалта тэҥизтэхтэ колхозтаахтар хамнаслара 3,5 төгүл үрдээбит, ошон биһр дэс күнүгөр 5 солк. 27 харыга тэрдүлүбүт.

Юбилейдаах 1970 сэлгэ
долхос сурун үзэтигэр, сүбү
этигитигэр ситиһинилэрдэх.
Энэх сүбү ахсаанын 102.4,
сэлгэ ахсаанын 102.9, үүт
аловойун 114.7, үүт атыл-
цаанын 121.1, эти атыл-цаа

1нах ахсаана (төбө)
2ылым ахсаана (төбө)
3ин ылым тымынаах ылаахына
центнер)
4үгү отгоруу (центнер)

Республика 23 колхозта-
рыттан валовой бордунуусуна
нонуутугар 13-с. барыстаах-
тык үлэлээһинигэ 22-с. хас
үүс солкубайга өкөрөн та-
аарыгыта 19-с. мисэстэбэ
мисэбэ.

Валовой бородуусуйааны
игоруу сүл айым аччалан иһэр.
1965 сыллаахха 630,3 тыһ.
олкуобай буолуудаах билан
ин 577,6 тыһ. солкуобайдаах
моһулунна. Үлэ онорон та-
лаарыыта бизэ сүлгэ 4,7 бы-
дыһыан эрэ үүннэ, онтон
республика орто көрдөрүүтэ
16 бырыһыанга тагыннар.
Барыһастаахтын үлэһэбин
(рентабельность) 1970 сүл
түмүгүнэн Эрилик Эристин
эатынан колхозтааһар ус то-
улунан намыһах. Үүнүү
бурдук, хортонсуй, оворуот
(аба) валовой хомуура аччалан
иһэр. Бородуусуйа бэйэһэ ту-
лар сымата 1965 сыллааһар
2,1 сүгүл үрдээтэ.

Итигээр түмүнтэртэртэн хол-
хоз экономическая этгүнэ
саалылаага, урукку өтгүгэр
задан-суоттаан үлхээбин ы-
һыллыбатаага, наар государство
бизэр чөлчөһиндэригэр, ссу-
таларыгэр эрэнэн балыһан
былааннары туруора сатаһан
охсууларга айгырааһынна
саалылаага саамбара суох.

Ити да нинн холхоз болоа-
былманынатын отчуотунай
данмалаатыгар, тыл эппит хол-
хозтаахтар этнэлэригэр холхо-
бу хаалымтан таһаарымга
тирингэ экономическай анализ-
тары, үлэни туһалчыга баар
итэбэстэри нээгини арыһан,
активнайдык көрсэтиилэр
мунунах урдун таһымнаахтык
барытыһа да көстөр.

Сир—бу норуот бааһа. Сир
үлэтин тупсарыы моһкоз бары
үлэлэрин быһаарар оруоллаах.
ол эрэри бу үлэҕэ элбэх үлэ
быһаалыбытын үрдүгүн илини

бын 117,5 бырыңнан толортоот. Бу соруңтар толорудууларыгар бастыг ыанык сыттар Николаева М. Х., Бельм З. И., шарой нөрөчүлөр М. Сысалытина, А. Дьячовская, П. Софронов, И. Диодор, М. Константинова, М. Дылаева, сытгыттар

Колхозтарга
отчуоттуур-быыбардыыр
минньахтар

С. Матвеев, Г. Михайлов, В. Павлов, механизатордар Н. Никонцов, А. Седлаищев, Н. Федотов, А. Саввин уонна да атыттар сыралаах үлэлэрин түмүгүн көрбүт.

Колхоз үдэтигэр ахсаабат
ныһамыһыны ууран пятилетка
устата үрдүк көрдөрүүнү си-
тиспиттэр арыҥага суохтар.
Нырэй көрөөтчү Фомина А.Г.
бизэ сылга 273 бороону
тыһынаах иттэ, мааныһыт
Абрамова М.Ф. валовойуна
1316 центнер үтүү ыла,
сыгыһыт Дьячкова И. М.
77 тыһ. солкуобайдаах дохуоту
калларды. Кинилэр ситэйиш-
кэ кырдык да кимнэхэ ба-
рытыгар холобур буолуон сөп.

Колхоз багийн дуолау
бичаар көрдөрүүтүнэн 100
гектар туяныллар киргэ
бордуукуяаны огоруу бусар.
Бу өртүнэн 1969 сыллаады
түмүтүнэн республика бастыг
хаһаагыстыбалаарын көрдөрүү-
дүрүгэр тэҥнээн көрүбүт.

Ленин к-з	Эрнст Эристави к-з	Партизан Заболотский к-з
11,6	15,1	18,5
12,1	9	7,2
10,2	19,3	18,9
45,6	65,8	87,0

хаачыстыбатын тусчары, эбэтэр бизэс кыахын үрдүгүн өттүнэн ылар буоллааха үлэ мөлхөтүк тэрэллэбит. Ааспыт сыллааха биһиректартан 2,6 центнер эрэ үүнүү ылылынна. Ити түмүгэр нолхоз 11300 солкубайдаах ньаахоонко түстэ. Кэлэр сылыбытыгар сирин огорууну ситэ ыппатаа, ньыныгы агрономическай үлэлэр садалаа эрэ сатымалара, уокордуулар ситэ туһанылыбаттар сиргэ быһаарыллаах дьаһалы ылым наадалаах буолбутун туйулуудаар.

Колхоз сүүрү хайааймэтыба-
та—сүөһү интэһитигэр аҕах
итэҕэстөр таһаарыллына-лар.
Сүөһү кэнһүрүн өлүүгэ ач-
чатыллыбат. Ааспыт сылга
62 улахан сүөһү, 122 ны-
рай, 70 сылга элэн улахан
хоромиуу таһаарыллына. Ынах
кытараалына салгыы таһа-
рыллар. Ити сыһыппара 303
тебөгө тиийдэ. Ол түмүгэр
төрүөһү ыһыы аҕыйыр, сүө-
һү ахсаан өттүнэн абаллэнтэ-
гэр дарахаттар үөскүүдүтэр.
Племенной үлэ утукнаахтык
барбатаһын түмүгэр Амургай
убаластан атыытаныллыбыт
племенной ынахтар төрүөхтэ-
рин өлөрүү, искусстваннай
сэмэлдээһини тэрийиңгэ өсө-
менатордар эппиэтэ суох сы-
һыаннаһымылара сүөһү бору-
датын туусарыыга атахтааһы-
ны үөскэттэ. Сүөһү интэһити
ис кыахтарын сизэ туһамма-
тан колхоз 284,7 тьт. солкуо-
бай нөһүөһүнө түстэ.

Саһыл иһитигэ хэһимэллэх хаһаайлыстыба ах-ханыгар бөд-дүр, Урох-Куорэ Формалыгар биирдии иһэтэн 1,3 оһону ыһыттылар. Саһыл иһитигэ М. Михайлова 28 иһэ саһылтан баара-эрэ 15 оһону ыһаа. Ити-лэр түмүктүгүрү саһыл делө-ной тахсыта сылтан сыл ай-ыт таһыары баран иһитигэ дыһынниги үөһүгүрү уруу-нан, ону тупсарыта туох үлө-лөр ыһытталларын туһунан көрөтүн барбата.

Колхоз үлэтин сүрүн хам сатар кууна механизатордар таваарылаахтын үлэниллөритан туулунтаах. Автолари үлэтин былаваа туолбата, техниканы мөнгүлэ суох сүүрдүү киинилэр туһата суох сүүрдүүлэрин аччатын үлэлэрэ бар баттар. Техниканы үлэлэтэр кадрдар алсаан өттүнөн тий батээр, киинилэр иделэрин үрлэтин үлэ мыйтыллыбат.

Колхоз бааймгар-дуулгач кырабыткы сыһыан-айым, камчилээнин, ис кыяхтары туһанын үлэстэрэ ситэтэ суох ыһытталлыбытын түмүгэр араас ыскайдааһынар, ховоһнуулар тахса тураллар. Үгүстэн абыах холобур: сайымгыт оттоһунча материалнай интэриэстэх боолуу нуормата кэһиллибт. Ол түмүгэр быһаччы

онко кыттыбат дьон отчуттар-
даар лаппа элбэх эбни теле-
бүрү аахсаллар. Быйыл 1119
тонна от эбни телебүрүгэ бар-
бытыттан 34,3 ойрыһыана
отчуттарга, 45 ойрыһыана са-
лалтага барда. Республикка үр-
дүнүс аатырар Седальцев
А. А. быйыл 23 центнер оту
эбни телебүрү аахсыбыт буол-
ларына учаастак сэлбэдиссия
Сысолттин М. Р. 61 центнер,
бухгалтер Макаров С. Т. 50
центнер оту ылбыттар

Бурдугу хараймын тэриллэ-
бэт. Хата төттөрүтүн иһы-
тобуу Одьуллуун учааскага
(урукку сэбиэдиссэй Колесов
Н. Л., завхоз Степанов Н. А.)
туорах бурдугу саах асмай-
дааһыннара, сайыннын ака-
сиэтинилэрэ таһаарылтына.
Хортуллупуу үүнүүнү биэрбэ-
тэ, оҕоруот аһын үүнүүтүн
агроном М. Вфремова куһа-
данник тэрийинтииттэн лууттан
84 солк., оҕурсууттан 15 солк.
эпэ дохуот инлэтириллэнэ.
Итиннээх ирдэбил, эппиэтинээ
хүрүөрдүбүтэ.

Бухгалтерский үлэ (бухгалтер Макаров С. Т.) мөлтөх турунтаагийн түмүгөр хямыдлар туууларга үзэллэр на-еһнай үлэһитэри хытта ахсаанга ордун бичирхлэр, сирэй ахсаан бутулуута үгүс-түн таһаарлыннылар. Колхоз 169 тыһ. ... солк. дебитовская нэстэч, ити нинтэн 152 ты-һынча солкуобай төрлэтэлэр-гэ баар. Огноодор 13 М-дээх СПТУ, эт-үүт комбинатын кур-дун төрлэтэлэри хытта ахсаан огнохүдүбүт.

Нолхозна үлс дэсхиснид илэтиг, общественнай бэрхэлэгүүрмаларын нэгин билигидэ таһаарыллар.

Нолхону экономическай этүгүн хаалдылаах хабаагыстыбаттан республика бастыг нарыгдэ таһаараага баар үмкыхатары мунгуугурдук туһаныта элбэх үлэни ытар сорук туруоруулаа. Ол да ийин ичэ совхатары быһаарыта олчуотунай дамылаанка, колхоз таахтар этиндэре сармай сөпчө критическайдин түүрөөдүлүбүтэ итэлэстэри туоратаага бидэ элэ баарыг түдүгүлүү.

Уорсай муһыак бачарбы-
лыаччыа улетин ОРТОН
сыаналаата. Колуов быһабы-
дыһарытын председателинан
Коткин Е. П., председатели
созбуйааччынан Беранков
И. Р. быһабыланылар. Ревиз-
ионнай комиссия председате-
линан Васильев М. Г. бигэр-
гистилинэ.

Нолгоз — бодлогдүйнүгэр
үлүлчү үтүөлэрч ийн
Абрамова М. Ф., Грозович
В. Д., Константинов Р. И., Ко
лесов Л. Я. үтүөлэх нолгоз
таах бочуоттаах дата нгэри
линнэ.

С. ЧИЧИНАРОВ.
бюджет. анализ. корр.

Үчүгэй дьон түһунан кәпсиит

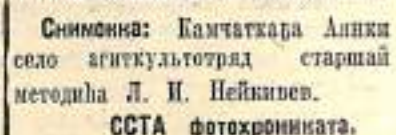
ИККИ ДОБОРДУУЛАР

А. МОХНАЧЕВСКАЯ.

Ненүе хоско элентростарка уота дырижнннр. Бу эмнэ бннр дьһун иддлэх сварнцыгынан **МАКАРОВ** Гаврнл Гнргорьевнч буолар. Отделение механн-

Ишги добордуулар отделе-
ние механизатордарын
ортогугар бир тугах до-
нунан ааттанымхтарын аат-
таналлар.

П. МАКАРОВ.

Киниз улабиттору директор
таб. Михайлов В. П. «Оройун
кинофикаторларын 1970 сылга
социалистическайлы куотала-
былыларын түмүгү уюна СССР

Книжани пропагандалааһынгга, ыһаах учаастактарга книжани бердөрүүгга, көрөөччүнү кытта үлэһэ бээр итэҕастарга сонтоох кэлээһини буолла.

П. СЕДАЛИЩЕВ.

— Бийнги оройуоммут тѳа хаһаайыстыбатынан дѳарыктанар. Онон тѳа хаһаайыстыбатын специалистара оройуон эконоһинката бѳдѳргүүрүгѳр быһаарар оруолу ыһаллар.— диир нини уонна үгүс бастыҥ үлэлѳѳх специалистары ааттаталымыр. Ол гынан баран, билигин да араас идѳлѳѳх специалистар: инженер-механиктар, зообактеринарий

Экономический минимум тугтарааччыларга көмө

НАЦИОНАЛЬНАЯ ДОХУУТ — төгүрүк сый уса материалнаык производство салааларыгар га уосказыт стөймөстө. Национальный дохуут човой общественнай оңолук уонна сый устата исуоттаммыт производство средстволарын гуйуу фондатын икки ардыларыгар уратылаыны көрдөрөр. 1940 сылтан 1969 сылга ири ССРС национальный дохуута 8 төгүр үүнүонна 262 миллиард солкубайга төгнөстө. **ФОНДАНАН ХААЧЧЫЛЛЫЫ** диян сүрүн произ-ственнай фондаларынан хаяччылыыны көрүү заттанар (предприятие бир үлөбитигэр ээринэн сүрүн производственной фондлар (1982гг)).

МУНЬУНУУ ФОНДАТА дигэн нэрүүт хаага-
Листыбатын сэдгүүн сайзынгарыгаа уонна резер-
валогн үөскөтүгүн туһаныллар национальнай
дохуот чааба (ССРС-ка нам дохуот түөрт гым-
мын биир чааба бэрэилээ) ваттанар.

ТУТУУ ФОНДАТА дигэн нэгиллэриньмэ наалы-
бытын толуйууга туһаныллар национальнай
эконом нааһа ээстэнэр

Туттуу фондата үлө ийин төлөбүр уюнна
арас төлөбүрлөр тутуу общественной
фондатынан наһилиээннэе ончуллар чапчы-
тиллэе источниктагынан буолар.